

**МОДЕЛЬ ГРАВЦЯ
СУЧАСНОЇ ЖІНОЧОЇ ГАНДБОЛЬНОЇ КОМАНДИ
ВИЩОЇ СПОРТИВНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ**
Світлана НЕЗГОДА¹, Вероніка ДМИТРУК^{2,1}, Любомира КІТ²

¹*Національний університет «Львівська політехніка»,
м. Львів, Україна,*

²*Центр математичного моделювання ІППММ
ім. Я. С. Підстригача НАН України, м. Львів, Україна*

Постановка проблеми. Тактика сучасного гандболу потребує активного залучення до ігрових дій команди кутових гравців, беручи до уваги важливість їхнього позиціонування для інших гравців. Кутові гравці виконують швидкі прориви контролюючи велику частину майданчика. Ураховуючи, які результати досягаються внаслідок швидких проривів [1], кутові гравці виявляються основними для забивання голів та набирання очок командою. Дослідження встановили, що команда, в якій швидкі контратаки розвинені краще, має більше шансів на перемогу [2].

Зв'язок роботи з науковими програмами. Дослідження проводяться в рамках НДР "Фізичне виховання і спорт студентської молоді" кафедри фізичної культури Національного університету "Львівська політехніка" для вивчення тенденцій та закономірностей розвитку ігрових видів спорту в Україні та для розроблення нових і вдосконалення вже наявних видів тактики та стратегії ігрових видів спорту, що є актуальним завданням на сучасному етапі.

Мета дослідження: аналіз, який базується на статистиці ігор чемпіонату світу з гандболу серед жінок 2015 року і акумульованих для кожної окремої команди даних, сприяв розрахунку показників моделі успішного кутового гравця жіночої гандбольної команди, відповідно до останніх тенденцій сучасного гандболу.

Результати дослідження та їх обговорення. Кутовий у гандболі – гравець, який на краю лівого або правого флангу відповідає за

розвиток атаки на флангах. Кутовий зобов'язаний допомагати воротареві в обороні, а також розвивати атаку [3]. Кутові відрізняються не тільки високою швидкістю, а й потужним і точним кидком. Як правило, лівим кутовим є гравець, який краще володіє правою рукою, а правим кутовим – шульга (рис. 1).

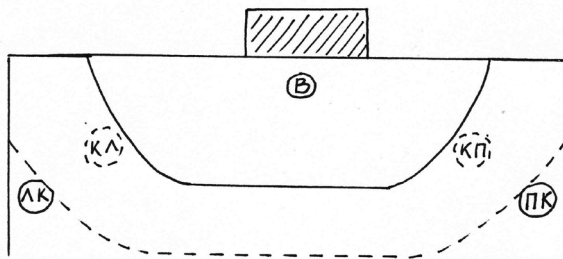

Рис. 1. Стандартне розміщення кутових гравців на площадці (ЛК – лівий кутовий, ПК – правий кутовий у нападі)

Для того щоб проаналізувати реальну роль кутових гравців у тактиці гри певної команди, слід прослідкувати усю кількість кидків, які виконували кутові гравці з позицій, вдалих для забиття м'яча.

Таблиця 1

**Забиті голи кутовими гравцями в чемпіонаті світу 2015 р.
(шість найкращих команд)**

Країна	Кількість ігор	Кількість забитих голів	% голів забитих кутовими	% голів забитих лівими кутовими	% голів забитих правими кутовими
Норвегія	18	558	63	57	66
Нідерланди	18	600	69	53	70
Румунія	17	522	57	50	63
Польща	18	481	58	55	61
Росія	15	452	55	60	48
Данія	18	478	68	70	67

На основі цих даних, середня кількість кидків кутового гравця 12 за гру. Командою з найбільшою кількістю кидків була Норвегія (20). Ураховуючи фізичну підготовку на момент турніру, налаштованість на перемогу, кути, з яких виконували кидки, розташування команд за точністю влучень змінювалося (див. табл. 1).

Згідно з табл. 1 середня результативність кутових гравців – 61,6 %. Найкращий відсоток був у команди з Нідерландів (69 %), Данії (68 %), Норвегії (63 %), тоді як найменші показники в команд Росії (55 %), Румунії (57 %). При порівнянні лівих кутових з правими виявлено, що в лівих кутових гравців середній гольовий показник – 57,5 %, тоді як у правих – 62,5 %. До команд з більш результативними лівими кутовими можна зарахувати Данію (70 %), Росію (60 %) і Норвегію (57 %). Праві гравці кращі в команди Нідерландів (70 %), Данії (67 %). Цікаво, що в команді Норвегії як ліві, так і праві кутові посіли третє місце в цьому рейтингу. Найнижча результативність лівих кутових: Нідерланди (53 %), Польща (55 %). Найнижчі показники для правих кутових гравців спостерігалися в команди Росії (48 %).

Висновок. У результаті проведеного аналізу ми зробили висновок, що кутові гравці на чемпіонаті світу 2015 року забили в середньому 4,3 гола за гру. Активність участі кутових у техніко-тактичних діях своїх команд варіювалася від однієї команди до іншої залежно від гандбольної школи, до якої належить команда, а також від індивідуального рівня підготовки гравців, які спеціалізуються на певній позиції.

Порівняно із загальними діями команди, загальне середнє значення залучення кутових було високим, але відсоток сильно знизився, якщо говорити про забиті до кінця голи. Кутові набрали в середньому 62 % відсотки, що є нижче за середнє значення, яке позначає нормальну ефективність кутових гравців (70 %).

На чемпіонаті кутові гравці були швидкими і технічними, вони віддавали перевагу кидкам з кутів і швидким проривам, ігноруючи кидки з інших позицій або закінчуючи поединком 1:1.

Треба зазначити, що значних змін зазнали дії кутових без м'яча. Вони пришвидшились і гравці стали оперативніше орієнтуватися

при виборі позиції, яку вигідніше зайняти під час атаки, більшу частину якої кутові є без м'яча. Дослідження виявили, що у кращому випадку гравець володів м'ячем лише 4 хвилини і десять секунд за одну гру. Кутові гравці в захисті турніру характеризувалися агресивністю, креативністю та ініціативністю.

Список літератури

1. Незгода С. П. Моделі позиційного нападу в гандболі / Незгода С. П., Дмитрук В. А. // Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті : матеріали XI Міжнар. наук. конф. – Харків, 2015. - С. 23–26.

2. Незгода С. П. Аналіз змін техніко-тактичних дій в нападі в сучасному жіночому гандболі / Незгода С. П., Дмитрук В. А. // Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті : матеріали XII Міжнар. наук. конф. (до 70-річчя Львівського державного університету фізичної культури). – Львів : ЛДУФК, 2016. - С. 18–21. (100 с.).

3. Гончарук С. В. Проблемы тактико-технической подготовки крайних полевых игроков в гандболе / Гончарук С. В., Соловейченко Е. Г., Шиловских К. В. // Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях : сборник статей XI Междунар. науч. конф. – Белгород, Харьков, Красноярск, 2015. – С. 10–13.